

Intro:

Christer:

Ja, du vet att man fryser till is. Oj oj oj. Ja, nu får jag liksom inte rusa iväg i känslorna här utan försöka vara rationell.

Mikael:

Det är fortfarande inte lätt att få tag i bostäder. Det är svårt att hitta tomter om man vill bygga ett hus.

Marlene:

Jag har försökt ena de här två världarna. Dels en stad som behöver expandera och en väldigt hotad fågel, som också är bostadslös och har svårt att hitta mat.

Speakerröst:

Ön ligger mitt i älven, mitt i stan. Den har varit bortglömd. vuxit på båda sidor älven. Men sen kom man på att den här ön skulle kunna bli stans nya innerstadsområde, som ett Manhattan med höga hus som tornar upp sig mitt i vattnet.

Men dilemmat är... att någon annan redan tagit ön i besittning.

Daniel:

Där flyger någonting som är lite.

Nej flög iväg.

Albin:

Det var en vitryggig sådan.

Daniel

Jag såg den vita ryggarna så det var ju betydligt större än de andra fåglarna här. Vilken grej va?

Albin

Det är spännande. Det var coolt.

Den är väldigt ovanlig och ser man den ska man vara glad

Speakerröst:

Det här är SLU-podden Skogen och människan med Daniel Stjärna.

Den här berättelsen handlar om kampen om ön, och vem som har mest rätt att bo här.

Hur en av våra mest sällsynta arter i skogen sätter käppar i hjulet för en helt ny stadsdel och tusentals bostäder.

I det här avsnittet åker Daniel Stjärna ut till ön för att ta reda på om det går att rädda både fågeln och bygget.

Signatur

Daniel Stjärna:

Halloj! Här kommer Christer med sin dammiga bil. Hallå! Hallå på dig!

Christer Olsson:

Jag måste ju ha kikaren på mig så jag ser representativ ut.

Daniel Stjärna:

Ja, exakt. Annars skulle du inte vara själv. Hej Daniel heter jag. Kul att träffas. Ja, vi tog oss dit även om vägsoporna försökte göra allt i sin makt för att blockera vägen. Ja, jag ställer mig där borta och promenerar förbi. Jag tänkte det kan ta hela dagen. Men du, du forcerade dig förbi.

Daniel:

Ja, här på ön, som helt enkelt heter Ön, ha jag stämt träff med Christer Olsson. Han är pensionerad biolog, 68 år gammal och fågelskådare ända sen han gick med i Fältbiologerna 1969.

Och det är faktiskt med Christer, just på den här platsen som den här historien sätts i rullning. För Christer Olsson har stenkoll på alla fåglar, särskilt de sällsynta, och har gjort fågelinventeringar sedan 80-talet. Han blev anlitad av Umeå kommun för att göra en inventering av fågellivet här på Ön. Han åker hit en snöig dag i april och gör en oanad upptäckt på en kraftledningsstolpe.

Christer:

Ser du den där med tre stycken. Inte den första utan den andra. Den med tre. Och då var det på stolpen längst till höger högst upp där och trummade. Och då var det ju flera gånger mot metallen så att det skulle låta extra mycket.

Daniel:

Och Christer står och peka här längs med Kraftgatan här på ön. Ett par stolpar bort. Det var där allting började.

Christer:

Där var det. Jag kom och gick från söder och hörde på 200 meters håll. Då var ju skogen där ivägen. Jag tänkte nu ska jag vara försiktig och inte slarva bort den här möjligheten till och få njuta av att se den här ovanliga fågeln. Och jag smög mig på. Som man ska göra. Försiktigt, försiktigt. Och den satt kvar och till slut stod jag under..

Du vet, hackspettar sjunger inte utan de hävdar revir då trumma dem istället. Det har samma funktion

Och så fort den gör det så är det ju en del av ett revir på något vis.

Daniel:

Men vad tänkte du? Vad kände du när du hörde det här trummandet?

Christer:

Ja, du vet att man fryser till is. Oj oj oj. Ja, nu får jag liksom inte rusa iväg i känslorna här utan försöka vara rationell. Dokumentation, Studera, få ut så mycket som möjligt av observationen. Ibland kan man ju få en uppfattning om det är en ensam fågel eller inte. Och den här betedde sig som så.

Daniel:

Den vitryggiga hackspetten är en av de absolut mest hotade arterna i Sverige. Förr fanns den i nästan hela landet, men idag finns det ungefär femtio stycken kvar i hela Sverige.

Sedan början av 90-talet har myndigheterna lagt många miljoner på att rädda fågeln. Det har startat ett stort nationellt vitryggsprojekt och man lägger miljoner på att skydda och återskapa fågelns livsmiljöer. Den har blivit en symbol för naturvård i Sverige och skyddas av lagen på många olika nivåer.

Vad betyder det att det finns vitryggig hackspett här mitt i Umeå?

Christer Olsson:

Ja, det är ju väldigt speciellt. Tänk dig det som tidigare var huvudpopulationen i vårt land Nedre Dalälven. Det är ju nästan vildmark alltså. Det är inte så lätt att ta sig dit till de områdena. En del är ju avspärrade på grund av vitrygg numera. Men här alltså så här väldigt stadsnära. Ja, det är otroligt.

Daniel:

Vi kanske kan vandra lite längs med det här så vi kan få se nu. Hur skulle du beskriva den här platsen?

Christer Olsson:

Det var på 60 talet? Då var det mycket jordbruksmark, det var beten och man sådde korn och hade vall. och det är ju en anledning till att det har vuxit upp väldigt mycket lövskog. Det blir ju så när man lägger ner jordbruksmark, och inte minst när det har varit beten att först så kommer lövskog i många decennier. Sen kommer det in gran i den hela.

Daniel:

Men just i den tidsluckan som vi befinner oss i så har det här blivit en ypperlig plats för vissa fågelarter.

Christer Olsson:

Ja, du vet. Det är bättre fågelmiljöer här nu än när jag var här 1973. För då var ju den här lövskogen, Den var ju bara i sin linda. Och när jag såg hur idealisk miljön var här ute för vitrygg, så ana jag att det här är ett ställe som man bör följa upp.

Daniel:

Men det är inte bara hackspetten som vill vara här. Det finns storslagna planer för den här ön.

Mikael Berglund:

Det är fortfarande inte lätt att få tag i bostäder. Det är svårt att hitta tomter om man vill bygga ett hus inom kollektivtrafikområdena.

Mikael Berglund heter jag och är kommunpolitiker. Har varit sen 91, men de senaste elva åren drygt har jag varit ordförande i byggnadsnämnden och sitter också i kommunens planeringsutskott

Daniel:

Socialdemokraten Mikael Berglunds uppdrag är att se till att samhället utvecklas, att planera för hur stan ska se ut och hur människor ska kunna bo och leva bra.

Mikael:

Sen har vi en jätteutmaning i samhället. Vi har en stor ökning av 80 plussare och att bygga bra bostäder för dem är prioriterat. Lyckas vi med det så får vi också loss bostäder för yngre generationer.

Daniel:

Vi står ju här i en av de absolut mest centrala parkerna. Ni hör ju säkert att det brusar lite av trafiken här. Vi står lite gömda bakom ett träd så kan vi blicka ut utöver en av de flera broarna som passerar över Umeälven och strax bakom så bryts älven i två och delas mellan en runt en stor ö.

Mikael:

Har det fantasifulla namnet Ön. som historiskt har använts. För inte så länge sedan så var flottningen hade sina stationer på ön och utgick därifrån och förde in virket i den mindre fållan och för vidare transporter till sågindustrin i Holmsund. Så den har spelat en roll över tid också utifrån näringar och annat. Men de senaste 30, 40 åren har den varit som en liten lantlig miljö mitt i stan, med en liten bro över. Och längst ner på ön ligger också stadens stora reningsverk.

Daniel:

Vad tänker du på när du ser ön? Vad ser du framför dig för framtid?

Mikael:

Vi har planerat redan 96. Vi hade en motion i vårt parti om att bygga bostäder på ön och det var jättekul att det pratades om Manhattan och allt möjligt och sånt där. Och någonstans 10, 15 år senare så gjordes det en fördjupad översiktsplan som pekade ut Så här skulle det kunna se ut då.

Daniel:

Vad är det för typ av bostäder och vad har ni tänkt att man ska kunna göra på ön när allting är färdigt?

Mikael:

Den övre spetsen som ligger uppströms där, är tänkt att ha lite tyngre bebyggelse. Sen finns ju på. På ön har man identifierat som tre byggnadstyper, dels en en radby, en klungby och sen det man kallar för flottarbyn är väl en blandning av dem, men som ligger nära där flottningen höll till.

Men som sagt, den norra spetsen är tänkt med lite högre bebyggelse, men också ganska mycket grön och park och skola och så vidare. Sen kan man säga att en viktig del med ön i Umeå är att binda ihop. Umeå tätort ligger på på båda sidor älven givetvis och det här blir ett sätt att göra stan rundare för den blir som klyvd av älven.

Daniel:

Hur många bostäder pratar vi om i detaljplanen som skulle kunna byggas här.

Mikael:

Jag tror vi har pratat om ungefär någonstans mellan 2500 och 3000 bostadsenheter i den nya delen.

Daniel:

Ön ligger alltså perfekt i mitten av stan. Planen var att det ska bli som ett Manhattan, med höghus på sju, åtta så högt som tolv våningar längs med strandkanten och över hela öns norra sida.

Det är bostadsbrist och behövs nya bostäder; bostäder i områden som är attraktiva att bo på så att man inte skapar segregation. berättar Mikael Berglund.

Mikael

Det här projektet blir lite grann en. Ja, kan man säga, ett nybyggnadsprojekt. Men vi är inte rädd att det här blir ett socialt utsatt område. Det ska byggas istället. Vi bygger en bit utanför stan och så sparar vi igen. Då ska jag kunna vara rädd för att det blir ett område där folk flyttar därifrån när de får möjlighet och sådana områden. Då vet vi vad som händer. Det blir en nedåtgående spiral.

Daniel:

Planerna har alltså funnits sedan ett bra tag tillbaka och började sättas i verket för tio år sedan. Men ännu har inte ett enda hus byggts.

Christer:

Umeå kommun har tänkt att bygga Umeås Manhattan.

Jättehöga hus. Jättehöga hus här. Men vi gör vad vi kan för att påpeka att det kanske inte är så lämpligt. Ur natursynvinkel.

Daniel:

Men du var utsänd av kommunen för att inventera fågellivet inför en eventuell exploatering. Och då upptäcker en av Sveriges absolut mest sällsynta fåglar. Vad tänkte du då?

Christer:

Jag tänkte hur ska jag agera nu rent byråkratiskt?

Ja, jag vände mig till vitryggsprojektet centralt i landet och de sa att skriv ner alla fakta och så låter vi det gå vidare till Naturvårdsverket. Och så blev det så att egentligen var det inte så himla dramatiskt för min personliga del. Jag gjorde mitt jobb. Jag var utsänd av Umeå kommun och råkade hitta en sån här.

Daniel:

Trummandet hos den vitryggiga hackspetten? Hur känner man igen det?

Christer Olsson:

Det är alltså, ska vi säga, en trumvirvel. Hos vitryggen är den lång och den är avtagande på slutet. Den liksom dör ut sakta. Den större hackspetten som det finns flera par av här på ön. Den har en kort och intensiv trumning. Ganska brutalt trumning. Vitryggens lite mer med finess. Den är lång. Och så dör den sakta ut. Mindre Hackspetten som finns här är mer en knattrande trumning. Det är alltså inte samma snabba frekvens mellan de olika trummorna.

Daniel:

Sedan fågelinventeraren Christer Olsson upptäckt fågel på ön, är byggets framtid fast i limbo. Just nu ligger frågan i Mark och Miljödomstolen. Men politikern Mikael Berglund tycker fortfarande att det här är en bra plats att bygga på. Och hoppas att det är så det kommer bli:

Mikael:

Ur stadsutvecklingssynpunkt så är det en väldigt intressant del. Men sen är det givetvis alltid. Svårt att göra någonting utan att man får de negativa effekterna också.

Sen är det inte ovanligt att så här stora planer tar väldigt mycket tid i stadsplaneringen. Det blev till och med lite. Fick en del att dra på smilbanden när man hittade en hackspett som gjorde att nu fick man skrinlägga det här projektet. Och det gjorde ju att det blev väldigt mycket diskussioner. Hur löser man det här?

Daniel:

En utrotningshotad fågel eller bostäder till massvis med människor, det är frågan? Vem har mest rätt till ön? Fågel eller människa. Frågan är som sagt uppe i domstol. Men är det så att man verkligen måste välja? Kommunen har en plan. Det finns nämligen andra skogsområden en liten bit längre bort som den vitryggiga hackspetten också gillar. Går det att få fågel att frivilligt välja bort Ön, och flytta dit istället?

Det är här Marlene Olsson kommer in i bilden. Som i tio år jobbat för att fågel och människan ska kunna samexistera.

Marlene Olsson:

Jag har försökt ena de här två världarna. Dels en stad som behöver expandera och en väldigt hotad fågel, som också är bostadslös och har svårt att hitta mat och försöka hitta. Hur kan vi leva tillsammans då?

Ja, jag är naturvårdare på Umeå kommun och är nu också forskare, doktorand på SLU och forskar om vitrygg- och lövskogsrestaurering.

Daniel:

Så vad har du och kommunen gjort när det står klart att vitryggen behöver skyddas? Men den behöver kanske lockas någon annanstans med något annat. Vad har. Vad har kommunen dragit igång då?

Marlene:

Vi har gjort ett åtgärdsprogram för vitryggig hackspett och det går ut på att vi gallrar gran och röjer unga lövskogar så att de på sikt ska få höga naturvärden. Det som jag håller på att forska nu om är att hur länge tar det innan restaureringen ger utslag? Blir det en attraktiv på en gång eller tar det några år innan den blir attraktiv för vitryggig hackspett? Sen också är det viktigt? Idag så är ju lövskogarna väldigt utspridda och det gör att den här fågeln, som är ganska stor, får anstränga sig väldigt mycket för att hitta frukost. Det har också varit en tanke med programmet, att vi gör ett sammanhängande område på ungefär 150 hektar, så att den inte ska behöva anstränga sig så mycket. Sen är det också ett modellområde för andra, så att andra ska bli inspirerade av att göra på samma sätt, för vi behöver mer lövskog.

Daniel:

Hur har det gått då? För det här har ju pågått i några år och i olika etapper på olika ställen. Och hittills är det ju ett antal områden som har restaurerats och där man har man siktat vitryggig hackspettar.

Marlene:

Ja, inom kommunens åtgärdsprogram så har vi siktat hackspett på ställen vi inte trodde att den fanns, och även inom restaurerade ytor under häckningstid. Så det är superspännande.

Daniel:

Kommunen har alltså gjort i ordning stora skogsområden där hackspetten ska kunna trivas. Och man har redan sett att de finns där. Skulle jag, Daniel Stjärna till och med kunna få höra det ovanliga trummade ljudet?

Jag tar rygg på Albin Larsson Ekström. Han forskar i restaureringssekologi på SLU.

Vi tar bilen en bit utanför Umeå.

Daniel

Jag bara höjer volymen här så att vi kan få in

En hackspett trummar

Daniel:

vi är vid ett av de reservat som Umeå kommun har jobbat med specifikt för att skapa nya livsmiljöer och hem för den extremt sällsynta vitryggiga hackspetten. en ö som heter Stora Tuvan. Den separeras från fastlandet med en liten gångbro, Här har det varit förr?

Albin Larsson Ekström:

Ja, det har jag. Jag har jobbat en del med vitryggsrestaurering och då är man intresserad av att se fågel. Så här har jag varit.

Daniel:

Vi är här i månadsskiftet mars, april, liksom för ovanlighetens skull är barmark här i Umeå. Det är en fantastisk solig förmiddag och jag tänkte att nu är nog det optimala läget att få höra en vitryggig hackspett. Vad är det som är speciellt med den här platsen?

Albin:

Jo, just den här platsen är ju liksom ett perfekt vitryggshabitat. Det finns mycket löv och här har man också restaurerat genom att hugga bort gran och skapa död ved. Och det är också vattenmiljöer som ofta gynnar löv. Och så vidare.

Daniel:

Vad tror du det finns för chanser att vi får se hackspett idag?

Albin:

Ja, det tror jag är möjligt. Det är ju inte alltid man lyckas se dem, men eftersom de trummar nu så kan man nog eventuellt smyga sig på och se nån.

Daniel:

Det är ju en dröm som både du och jag. Vi är ju inte från Umeå och det känns som att den här fågel har blivit en symbol för vad som är möjligt att liksom att gynna i det här området. Så att få skynta den här kronjuvelen är en stor sak tycker jag.

Albin:

Jo, men jag håller med som sagt. Man känner någon slags vördnad och uppskattning när man när man väl ser den.

Daniel:

Så vet vad jag tycker. Vi ska börja knata bort mot stora tuvan

Daniel

Nu vandrar vi över hängbron här. Umeälven är ju i sitt smältstadie. Det ligger is men slaskigt och smältande i små pölar längs med kanterna och ytan här. Det påminner om Jurassic Park på något sätt, som är en fredad ö med en massa ovanliga arter. Det här är som dinosauriernas kläna ättlingar som har sin plats här. Vad tänker du om den liknelsen?

Albin:

Jo, men det är en bra liknelse. Kanske mindre risk för liv och lem att försöka se vitryggig hackspett. Men det är en intressant liknelse.

Daniel:

Och nu har vi inte den här episka musiken, men nu är vi faktiskt över på andra sidan. Nu tar Stora Tuvan emot oss med sin varma famn.

Och du som restaureringsforskare Albin, vad ser du när du kommer till en här ställe?

Albin:

Ja, det är ju precis. Vi kommer hit till ett område som är tydligt att man har gjort någon restaureringsåtgärd här. Vi ser det i form av. Avverkning, stubbar av gran och även liggande stammar av gran och en hel del död ved som man har skapat av löv. Så här har man då försökt hugga bort granen för att gynna lövträden

Daniel

Varför är det viktigt?

Albin:

Jo men det är ju en av våra främsta lövskogsspecialister skulle man kunna säga. Den har höga krav på att det finns lövträd och en stor andel döda och döende träd. men också över stora områden med hundratals hektar som behöver vara av rätt kvalitet.

Albin

Nu är det ju vår och vårsmältning så nu ser det ju extra fuktigt ut. Men det är också en viktig aspekt av det här. Dels att det hjälper till att hålla undan gran, men också att det sker kontinuerliga avdöenden av träd i sådana här fuktiga miljöer.

Daniel

Så det här är en vägkrog som slås upp på en lämplig plats längs motorleden.

Albin

Ja, jo, det skulle jag nog säga.

Daniel:

Och det är väldigt välordnat här. Det är ju du. Ni hör ju att vi går ju inte direkt in i den klafsiga blöta floran, utan vi går ju på väldigt väl tilltagna spänger.

Vad ska jag spana efter om jag ska få syn på hackspetten?

Albin:

Ja, den är ju rätt så väl kamouflerad i den här miljön, men den framför allt om man hör ett trummande. Då ska man leta efter döda eller döende träd och titta en bit upp i stammen och se. Och jag tror väl kanske det som sticker ut mest i den här miljön är väl om man ser en röd hjässa som som de har. Och det har ju flera. Det har ju

större hackspett också. Hanarna. Men om man tänker sig att kunna urskilja vitryggig hackspett så har den en vit rygg, därav namnet, medan större hackspett har en svart rygg och ett vitt fält som går längs med fågeln.

Daniel:

Nu fäste Albin blicken uppåt ett träd.

Albin:

En trädkrypare.

Daniel:

Det är en betydligt mindre fågel. Han fiskar upp kikaren nästan, nästan med muskelminnet så man känner igen någon som som vistas ute mycket. Ja.

Albin:

Precis. Man blir lite taggad i den här miljön för att det är ju rätt så stor chans att kunna se en vitrygg.

Daniel:

Så du vill inte missa om den chansen dyker upp? Men vi pratar om större hackspett och vitryggig hackspett. I den är den bred and butter hackspetten som vi de flesta har sett någon gång.

Albin:

Ja, precis. Jo, men ser man en hackspett i till exempel en stadsmiljö eller till och med vid fågelbordet, är det med allra största sannolikhet en större hackspett. Det är en vanlig, väldigt vanlig art. Och den vitryggiga hackspetten är ju relativt lik. Så om man inte känner till de här kännetecknen som skiljer dem åt så är de väldigt lika.

Daniel:

Den stora skillnaden är att den vitryggiga hackspetten är fruktansvärt sällsynt jämfört med hur många finns det? Ungefär vad jag skulle ge en bild av hur många vitryggig hackspett det finns här..

Albin:

I Sverige den senaste inventeringen. Då hittade man ungefär 50 individer och 15 till 20 par av dem. Så jag vet inte exakt, men det är mellan 10 och 14 lyckade häckningar som har skett i landet generellt. Så den är väldigt ovanlig. Så ser man. Eller hör den då. Då ska man vara glad.

Daniel:

Ja, vi ska göra vårt allra bästa.

Vi pratar om den kräsna hackspetten. Vad är det den letar efter?

Albin:

Den letar efter skalbaggar, larver som kan vara rätt så stora och feta. Så den födosöker i, i björk och i al och i asp. Man kan säga att björk är väl den liksom det vanligaste lövträdet, så det kanske består av bulkfödan. Men till exempel asp är ett trädslag som den verkligen gillar, där den letar efter skalbaggs-larver.

Daniel

Vad gör hackspettarna nu?

Albin:

Just nu så trummar de för att hitta en partner och kunna då lägga ägg och skapa bon.

Daniel:

Var bor de någonstans?

Albin:

De bor i hålor, i stående träd, så det kan vara döda och döende träd som de själva hackar ur.

Daniel:

De kan karva ut sitt eget bo ur ett träd.

Albin:

Precis. Och vitryggiga hackspetten. Den byter alltid bo varje år, så den använder inte samma hålor utan den skapar nya. Det här är också en aspekt som ställer höga krav att den ska ha möjlighet att kunna. Att det finns väldigt många stående träd så den kan skapa bon i då.

Daniel:

Vilken riktning ska vi gå tycker du?

Albin:

Ja, det är en bra fråga. För den här spången leder fram till öppet vatten. Men det är lite mer grandominerat ditåt. Så jag vet inte. Vi kan ju gå fram. Jag vet inte, för det här är nog den bästa ytan rent visuellt.

Daniel:

Nu tar vi fram kikaren igen. Där flyger någonting som är lite.

Albin:

Nej flög iväg.

Albin

Det var en vitryggig sådan.

Daniel

Jag såg den vita ryggarna så det var ju betydligt större än de andra fåglarna här. Vilken grej va?

Albin

Det är spännande. Det var coolt. Man får lite puls och man vill nästan springa efter och se vart. Vart tog den vägen?

Daniel

Men den passerade precis när vi sa att det här är det bästa stället vi kan stå på. Så bara kom den svepande upp i de höga grenverken och bara flaxade förbi.

Albin

Nej, trots att. Man har jobbat med den här arten några år och sett den en del så blir det blir lite. Det är något speciellt att se den där.

Daniel:

Varför ska vi lägga så mycket kraft, energi och saka så mycket andra nyttor med skogsmiljöerna för att rädda den här arten tycker du?

Albin:

Ja, det är en fråga som. Kan besvara den på lite olika sätt. Ett argument för vitryggig hackspett som ofta tas upp, är att det här är en art som har väldigt höga krav på sin miljö. Det är en specialist av ett habitat som vi har brist på. Men det finns ju också en mängd andra arter som har liknande krav, om än inte lika höga, och där man tänker sig då med den vitryggiga hackspetten, är att om man riktade åtgärder mot vitryggiga hackspetten, då kommer alla de här andra arterna också att gynnas. Så det är inte bara en art man gynnar, utan målet är att gynna andra specialister. Det kallas för en paraplyart. Om vi tänker oss att vitrygg är paraplyet så ryms det en mängd andra arter under det här paraplyet, så det är ju ett argument för att sikta sig in på just den här specialisten.

Daniel:

Men frågan är om det faktiskt funkar som kommunen vill. Går det att locka hackspetten att flytta bort från innerstan och istället helt hålla till på till exempel Stora tuvan? Christer Olsson, fågelskådaren med stenkoll på hackspetten, vad säger du?

Christer Olsson

Det finns ju inte bara en vitrygg utan det är ju några stycken. Och som jag sa så har vi ju Sveriges vitryggscentrum i Västerbotten. Jag skulle nästan kunna säga södra Västerbotten. Det har blivit så. Och vi hoppas ju att det ska bli fler. För att det får ju inte bli inavel. Som sagt, jag vet att man följde mellanspetten som dog ut i Sverige 1982 väldigt noga under de sista två decennierna. Och när populationer för den så väldigt isolerad. Understeg 30 par gick det väldigt snabbt utför och det berodde på att de fick färre och färre ungar och ungarna var i sämre och sämre kondition och man kallade det inavelsdefekter helt enkelt. Och de började göra sig gällande. Det var en isolerad population som år efter år. Blev allt mindre och där vid 30 par är det

kanske en kritisk gräns där någonstans. Så att om vi kunde få en population som överstiger 30 par i södra Västerbotten.

Daniel Stjärna:

Som du uttrycker det, så är det är det egentliga målet att stärka populationen från den här punkten och att öka. Trivseln för den vitryggiga hackspetten här.

Christer Olsson:

Ja, och det gäller att ta vara på de miljöer som finns. Man kan ju inte bara hugga bort gran överallt utan det måste ju finnas grundförutsättningarna. Det är ju ytterst få ställen där grundförutsättningarna är bättre än här på ön.

Mikael Berglund:

det som har bekymrat mig under de här åren kan jag säga. det känns som att vi har en glidande glidande tolkning av lagstiftningen. Att det som gick för tio år sedan, det går inte idag, fastän det är samma lag som det prövas mot. Det där tycker jag är lite grann. Det blir som att det ställs utanför demokratins ramar, att nu har man ju gjort en reform av plan och bygglagen, men den handlar mer om att folk kan få byta färg på taket. Det ger som inga nya bostäder.

Daniel:

Marlene vad tror du? Hur slutar det här hackspetts dilemmat?

Marlene:

Ja, det är ju spännande att se vad domstolen beslutar då det är dit vi är på väg. Så förhoppningsvis kanske vi lär oss någonting.

Daniel:

Sista ordet för Umeås Manhattan-ö är alltså inte sagt. Men inte heller för vitryggens överlevnad i Sverige. Om de ska finnas kvar måste också deras bostäder byggas för framtiden, säger Albin Larsson Ekström, restaureringsforskaren på SLU.

Albin:

Vi har nog inte löst uppgiften. Just nu så ser det ljust ute i det här området och de senaste åren så har det en positiv trend i alla fall, att det blir fler individer som siktas och fler lyckade häckningar. Men det är fortfarande extremt låga nivåer. Som sagt, det finns uppskattningsvis 50 individer i hela landet, så att bara släppa det nu är nog en väldigt hög risk med att göra. Men sen också i de här restaurerade habitaterna är det viktigt att se till så att de bibehålls över tid också. För om vi skapar ett habitat som försvinner över tid, då försvinner ju den här nyttan också.

Speakerröst:

Du har hört Skogen och människan med Daniel Stjärna, en podd från SLU, Sveriges lantbruksuniversitet. Podden görs i samarbete med produktionsbolaget filt. Producent är Stina Näslund och tekniker Astrid Ankarkrona